

ΘΕΜΑ: Η Κωνσταντινούπολη και η άλωση του 1204

Με το σενάριο αυτό επιχειρείται η μελέτη ιστορικών προβλημάτων σχετικών με συγκεκριμένα γεγονότα και στη συγκεκριμένη περίπτωση με την άλωση της Κων/λης από τους Σταυροφόρους κατά τη διάρκεια της Δ΄ Σταυροφορίας. Δίνεται στο μαθητή η δυνατότητα να συνδυάσει στοιχεία από διαφορετικές επιστημονικές περιοχές.

Η χρήση των πηγών και η κριτική τους μελέτη επιτρέπουν στο μαθητή να συμμετέχει δημιουργικά στην κατάκτηση της γνώσης. Προκαλείται η ερευνητική διάθεση και περιέργεια των μαθητών για να οδηγηθούν στην ανακάλυψη, πιστοποίηση και αναδόμηση της ιστορικής γνώσης.

Μέσα από τη διαδικασία αυτή ο μαθητής λαμβάνει υπόψη του τεκμηριωμένα δεδομένα, διατυπώνει συμπεράσματα και στη συνέχεια εξετάζει αν τα συμπεράσματά του δίνουν πειστικές απαντήσεις στις υποθέσεις που έχει διατυπώσει. Προωθείται δηλαδή η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης του μαθητή ο οποίος μαθαίνει να σκέπτεται και να μην διαδραματίζει ρόλο απλού θεατή κατά την ώρα του μαθήματος, ούτε απλά να απομνημονεύει, αλλά να κατακτά τη γνώση.

Μάθημα: Βυζαντινή Ιστορία

Τάξη: Β΄ Λυκείου

Διδακτική ενότητα : Η Δ' Σταυροφορία

Λογισμικό : Βυζαντινή Ιστορία , Από το Παρόν στο Παρελθόν .

Διάρκεια μαθήματος : 1 διδακτική ώρα

Στόχοι: Να διαπιστώσουν οι μαθητές ότι η άλωση της Κων/λης από τους Σταυροφόρους δεν αποτελεί ένα απλό ιστορικό γεγονός, φυσικό επακόλουθο των συμπεριφορών κάποιων ηγεμόνων ή ατόμων, αλλά τη συνισταμένη πολλών παραγόντων οικονομικών, κοινωνικών κτλ. τους οποίους είναι σκόπιμο να μελετάμε πάντοτε αν θέλουμε να έχουμε μια εμπεριστατωμένη αντίληψη των ιστορικών γεγονότων τόσο του παρελθόντος όσο και του παρόντος .

Οργάνωση τάξης: Προεπιλεγμένες ανομοιογενείς ομάδες των 2 και 3 ατόμων μπροστά σε κάθε μονάδα υπολογιστή. Το κάθε μέλος της ομάδας γνωρίζει εκ των προτέρων το ρόλο που καλείται να παίξει στη διάρκεια του μαθήματος.

Πορεία διδασκαλίας

Οι μαθητές εισέρχονται στο εργαστήριο Πληροφορικής και παίρνουν τη θέση τους μπροστά στους υπολογιστές. Ο καθηγητής διανέμει στην κάθε ομάδα το φύλλο εργασίας, το οποίο είναι το ίδιο για όλες τις ομάδες, και στο οποίο περιέχονται οι δραστηριότητες στις οποίες καλούνται να αντεπεξέλθουν οι μαθητές. Τους δίνεται το ερευνητικό πρόβλημα «Πώς εξηγείται το γεγονός ότι ενώ ο στόχος των Σταυροφόρων ήταν η απελευθέρωση των Αγίων Τόπων από τους αλλόθρησκους η Δ΄ Σταυροφορία καταλήγει στην κατάληψη και λεηλασία της Κων/λης, μιας πόλης με χριστιανικό πληθυσμό», και καλούνται να επιλέξουν την υπόθεση εκείνη που κατά την άποψή τους δίνει την πιο σωστή απάντηση στο προς διερεύνηση πρόβλημα.

Οι ομάδες αρχίζουν να εργάζονται και με δεδομένο ότι οι μαθητές δεν έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με το λογισμικό αυτό-έχει προηγηθεί και άλλη επίσκεψή τους

στο εργαστήριο στο οποίο ασχολήθηκαν με τη χρήση του-η εργασία τους φτάνει εύκολα στην αναζήτηση των πηγών. Ο Χειριστής, ο οποίος κατέχει διττό ρόλο στην ομάδα, διότι είναι και ο επόπτης, ανοίγει τις θεματικές περιοχές, από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας, οι οποίες θα τους βοηθήσουν στην επιβεβαίωση ή μη της υπόθεσης την οποία έχουν επιλέξει. Η ανάγνωση των πηγών γίνεται ομαδικά και ο Συντονιστής φροντίζει να διευκρινίζει τυχόν δύσκολα προς κατανόηση σημεία προκειμένου ο Γραμματέας να κρατήσει κάποιες πρόχειρες σημειώσεις, οι οποίες αργότερα θα καθαρογραφούν και θα αποτελέσουν την απάντηση στο φύλλο εργασίας που θα παραδώσουν στον καθηγητή. Στη διάρκεια της διερεύνησης είναι καλό οι ομάδες να χρησιμοποιούν, όπου κρίνουν σκόπιμο, το Σημειωματάριο το οποίο θα τους φανεί χρήσιμο αργότερα όταν θα θέλουν να έχουν συγκεντρωμένες τις πηγές οι οποίες αποδεικνύουν ή μη την υπόθεσή τους και δε χρειάζεται να ανατρέχουν πίσω, ούτε να συμβουλευονται μόνο τις πρόχειρες σημειώσεις του Γραμματέα.

Στη διάρκεια της διερεύνησης των πηγών ο Επόπτης έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τον καθηγητή ή με τους επόπτες των άλλων ομάδων για να επιλυθούν απορίες ή προβλήματα που μπορεί να προκύψουν.

Όταν η ομάδα θεωρήσει ότι συγκέντρωσε το απαραίτητο υλικό για την πληρέστερη απάντηση στην εργασία που της έχει ανατεθεί, ο Συντονιστής διαμορφώνει την κοινές προτάσεις της ομάδας που θα καθαρογραφούν από το Γραμματέα στο φύλλο εργασίας. Στο τέλος του μαθήματος ο Γραμματέας παραδίδει το φύλλο εργασίας στον υπεύθυνο καθηγητή.

Σ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος ο καθηγητής υποστηρίζει την εργασία των ομάδων με τη διαρκή παρουσία του σε τυχόν προβλήματα που προκύπτουν, ενώ καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολογεί τόσο τα μέλη της ομάδας, ως προς τη συνεργατική τους διάθεση, όσο και τον κάθε μαθητή ξεχωριστά ως προς το ρόλο που έχει αναλάβει στην ομάδα.

Στο τέλος της διδακτικής ώρας συγκεντρώνει τα φύλλα εργασίας και εποπτεύει την τακτοποίηση του εργαστηρίου πριν την αποχώρηση.

Η γνωστική αξιολόγηση του φύλλου εργασίας θα γίνει από τον καθηγητή μετά το πέρας του μαθήματος και τα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας θα συζητηθούν στην τάξη την επόμενη διδακτική ώρα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ : 1).....
2).....
3).....

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Πώς εξηγείται το γεγονός ότι ενώ ο στόχος των Σταυροφόρων ήταν η απελευθέρωση των Αγίων Τόπων από τους αλλόθρησκους η Δ΄ Σταυροφορία καταλήγει στην κατάληψη και λεηλασία της Κων/λης, μιας πόλης με χριστιανικό πληθυσμό

- ❖ Να επιλέξετε όποια από τις υποθέσεις εργασίας νομίζετε ότι δίνει την πιο σωστή απάντηση στο προς διερεύνηση πρόβλημα.
- ❖ Να μελετήσετε τις ιστορικές διαπιστώσεις των πηγών αναζητώντας τες στα βιβλία της Βιβλιοθήκης.
- ❖ Να μεταφέρετε όποιες πηγές κρίνετε ενδιαφέρουσες στο Σημειωματάριο.
- ❖ Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

α/α	Περιοχή αναζήτησης	Τίτλος πηγής	Στοιχεία της πηγής που αποδεικνύουν τη διερευνώμενη υπόθεση

- ❖ Να καταγράψετε συνοπτικά την απάντησή σας στο ερευνητικό πρόβλημα με βάση τα στοιχεία που συλλέξατε από τη διερεύνηση της υπόθεσης που επιλέξατε.
υπόθεση.....
.....
.....